

Sygn. akt III USK 509/21

## POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania Z. D.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową ,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 22 września 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z dnia 11 maja 2021 r., sygn. akt III AUa 107/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża odwołującego się kosztami pełnomocnika organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.**

### UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 11 maja 2021 r., sygn. akt III AUa 107/21, Sąd Apelacyjny w Szczecinie – w sprawie z odwołania Z. D. przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – oddalił apelację odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie z dnia 11 stycznia 2021 r., sygn. akt VI U 379/19, w którym Sąd Okręgowy oddalił odwołanie Z. D. od decyzji Prezesa KRUS z dnia 4 marca 2019 r., odmawiającej odwołującemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym w związku z chorobą zawodową od 1 marca 2019 r.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołujący się zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczynę przyjęcia skargi określoną w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. W ocenie skarżącego w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne: czy w sytuacji, gdy u ubezpieczonego została stwierdzona choroba zawodowa to czy dalsza praca w środowisku, w którym zostały stwierdzone czynniki nadal narażające go na tę chorobę (w przedmiotowej sprawie w gospodarstwie rolnym), a co za tym idzie, narażające go na dalsze pogorszenie stanu zdrowia, wypełnia przesłankę, o jakiej mowa w art. 21 ust. 1 pkt 2 w zw. z ust. 5 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz.266 ) tj. istnienia takiego naruszenia sprawności organizmu, która powoduje utratę zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odrzucenie skargi kasacyjnej, ewentualnie o: - wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o oddalenie skargi kasacyjnej; - zasądzenie od skarżącego na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującego się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.

W świetle utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia

prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Uwzględniając przedstawione założenia interpretacyjne należy stwierdzić, że pełnomocnik skarżącego nie przedstawia istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu przepisu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. Uzasadnienie wniosku zostało ograniczone do ogólnikowego zarysowania jakiejś kwestii bez powiązania jej z odpowiednią jurydyczną argumentacją, którą skarżący wykazałby, że w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. Brakuje także w konstrukcji przedstawionego „zagadnienia” uwzględnienia stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w zakresie oceny spornej w sprawie kwestii, stanowiska bardzo szeroko przedstawionego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Sąd drugiej instancji stwierdził, że biegli sądowi, po przeanalizowaniu dokumentacji medycznej i przeprowadzeniu badania ocenili, że w przypadku ubezpieczonego nie zostały spełnione przesłanki do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym w związku z chorobą zawodową. Nie stwierdzono u ubezpieczonego objawów zespołu bólowego ani neurologicznych objawów ubytkowych. Stwierdzone zmiany zwyrodnieniowo - dyskopatyczne kręgosłupa w badaniach radiologicznych, nie znalazły odzwierciedlenia w stanie klinicznym ubezpieczonego. Ponadto nie stwierdzono odczynów zapalnych ogólnych w badaniu OB i CRP, ani też innych czynnych zmian zapalnych układu kostno-stawowego. U ubezpieczonego nie występuje niewydolność ruchowa i inna związana z rozpoznaną boreliozą. Występująca u ubezpieczonego borelioza jest bez zmian stawowych. W opinii uzupełniającej

biegłej reumatolog wskazano, że u ubezpieczonego nie stwierdzono zmian utrudniających lub uniemożliwiających pracę w gospodarstwie rolnym.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy zasadnie uznał, że ze względu na występujące schorzenia, Z. D. na dzień wydania zaskarżonej decyzji, nie spełniał przesłanek do przyznania prawa do renty rolniczej z powodu choroby zawodowej - boreliozy.

Konstruowane zagadnienie odrywa się od tych zasadniczych ustaleń zaskarżonego wyroku. Praca w warunkach, w których – jak to twierdzi skarga – są czynniki narażające na chorobę zawodową, nie jest przesłanką określającą prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym w związku z chorobą zawodową.

W sprawie sądowej z odwołania od decyzji Prezesa KRUS dotyczącej renty rolniczej z tytułu choroby zawodowej przedmiotem sporu i rozstrzygnięcia pozostaje kwestia przyznania tego świadczenia w aspekcie przesłanek określonych w art. 21 ust. 4 ustawy, a więc sprowadza się do odpowiedzi na pytanie, czy wnioskodawca jest osobą całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym, niezdolność ta pozostaje w związku przyczynowym z chorobą zawodową i powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu lub w okresach wymienionych w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy albo w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów, a nadto wnioskodawca posiada jakikolwiek okres ubezpieczenia emerytalno-rentowego, który obejmuje dzień zachorowania na rolniczą chorobę zawodową.

Warunkiem przyznania prawa do renty rolniczej z tytułu choroby zawodowej jest stwierdzenie całkowitej niezdolności do pracy z tego tytułu (której u wnioskodawcy nie stwierdzono), a nie możliwość hipotetycznego wystąpienia w przyszłości całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym w wyniku na przykład ugryzienia przez kleszcza.

Na marginesie dodać trzeba, że w razie zmiany okoliczności, pogorszenia stanu zdrowia, skarżący może składać ponownie wniosek o ustalenie prawa do renty; ewentualnie o rentę rolniczą z ogólnego stanu zdrowia.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. (pkt 1.).

Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 102 k.p.c.

[as]